

ВПЛИВ БЕЗРОБІТТЯ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ

Економічний розвиток кожної держави залежить від впливу низки факторів. Одним із таких рушійних чинників є рівень безробіття.

Безробіття – це явище, за якого частина працездатного населення з тих чи інших причин не може знайти роботу. Даний чинник неабияк стримує розвиток економіки, адже провокує негативні наслідки як для загальних економічних процесів держави, так і для населення та соціального розвитку. До таких наслідків належать: скорочення обсягу податкових надходжень, зменшення виробництва, скорочення ВВП країни, збільшення державних видатків через необхідність виплат для безробітних, зростання соціальної диференціації, знецінення результатів освіти, втрата кваліфікації тощо.

В Україні проблеми зайнятості завжди були досить актуальними. Нині, в умовах повномасштабної російсько-української війни, безробіття стало ще більш значним дестабілізатором української економіки. Дані Міжнародної організації праці свідчать, що у світі нараховується понад 200 мільйонів безробітних. Через руйнівні наслідки повномасштабної війни, Україна входить у топ-10 країн з найвищими показниками безробіття. За даними Національного банку України, у 2022 році непрацевлаштовані становили 21,1 % населення країни, з таким показником Україна замикала десятку країн з найвищим рівнем безробіття. Але якщо минулого року значення становило 21,1% з прогнозом на 26 %, то, враховуючи позитивні зміни економічного стану економіки у 2023 році, очікується скорочення показника рівня безробіття до 19 %. Також Нацбанк чекає ще більшого поживлення ринку праці у 2024 році – 16,9 %, у 2025 – 14,4 %. [1]

Однією з найактуальніших проблем сьогодення є видатки державного бюджету. Відповідно одним із глобальних наслідків зростання безробіття є збільшення витрат на допомогу.

За дослідженням «Слово і діло», у 2020 році, коли поширювалась медична криза, спровокована вірусом Covid-19, виплати по безробіттю отримували 1 млн 118,6 тисяч українців. У 2021 році кількість осіб, якій виплачували допомогу по безробіттю зросла на 37,7% порівняно з 2020 роком. У 2022 році чисельність населення, що отримувала дану допомогу, скоротилась. [2] В результаті великого вторгнення й активного ведення бойових дій, у країні за 2022 рік було втрачено близько 5 мільйонів робочих місць, за даними Міністерства економіки – це вдвічі перевищує, значення кризових «пандемійних» років. Водночас, дані Державної служби зайнятості вказують, що в Україні кількість зареєстрованих безробітних є меншою. Це пов'язано насамперед із зменшенням підконтрольних територій, виїзду великою частиною українців закордон, а також з тим, що не всі офіційно реєструють безробіття. [3]

У 2023 році було дещо реформовано процес виплат по безробіттю. Тепер максимальний розмір допомоги становить 6 700 гривень, тобто дорівнює мінімальній заробітній платі, раніше ж максимальні виплати становили 150% від мінімальної зарплати. Мінімальний розмір допомоги становить 1 000 гривень, раніше найменша сума виплат становила 1 800 грн. Даний тип допомоги застосовується для людей, які мали стаж менше семи місяців протягом останнього року. В цілому, допомога виплачується залежно від тривалості періоду безробіття: перша половина строку – 100%; далі – 50 %. [4]

Для оптимізації соціальних виплат, Міністерством економіки України було впроваджено ще один спосіб подолання безробіття – «Армія відновлення». Тобто люди, які з різних причин залишилися без роботи отримують можливість працювати на благо держави, зокрема виконуючи суспільно корисні роботи з відбудови країни. Перелік таких робіт залежить від потреб конкретного регіону. Їх виконання держава оплачує у розмірі не нижче мінімальної зарплати.

Перелік посилань:

1. Інформаційний портал «Слово і діло». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2023/10/12/infografika/svit/ukrayina-vxodyt-desyatky-krayin-svitu-najvyshhymy-pokaznykamy-bezrobittya>
2. Інформаційний портал «Слово і діло». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2022/11/23/infografika/suspilstvo/skilky-ukrayincziv-otrymuvaly-vyplaty-bezrobittya-kryzovi-roky>
4. Профспілка працівників освіти і науки України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pon.org.ua/novyny/10058-dopomoga-po-bezrobittu-u-2023-roci-rozmir-ta-tryvalist-vyplat.html>
5. Міністерство економіки України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=89190821-886b-45dd-b5d5-8918eaa00198&title=ArmiiaVidnovlennia-VidbudovumoKrainu>